

Uredništvo: uprava Ljubljana, Koparjeva 6, telefon 4001-4004
Mesečna naročnina 10 lit., na leto 100 lit.
Čet. red Ljubljana 10.050 za naročnike in 10.300 za izbrane
Zastopstvo na oddali in Italiji in inosemstvo imaj: UPI B. A. Milano

SLOVENE

DECEMBER 1943

22
SREDA

412 Sowjetpanzer in zwei Tagen vernichtet

Bolschewistische Durchbruchversuche bei Nikopol und Dnjepropetrowsk gescheitert - Misserfolge der Sowjets bei Kirowograd - Deutscher Vorstoss bei Korosten - Starke britische Angriffe an der Adriatischen Küste Süditaliens 98 Terrorflieger abgeschossen

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 21. Dezember. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Am Brückenkopf Nikopol und südwestlich Dnjepropetrowsk scheiterten in zweitägigen harten Kämpfen alle Durchbruchversuche der Sowjets. Der Feind erlitt erneut hohe Verluste an Menschen und Material.

Südöstlich Kirowograd wurden die mit starken Kräften geführten Angriffe der Bolschewisten nach schwerem wechselvollem Ringen aufgefangen und durchgebrochene Kampfgruppen des Feindes zerschlagen oder vernichtet.

Nördlich Kirowograd und südlich Tscherkassy blieben örtlich geführte Vorstöße der Sowjets erfolglos. Eigene Gegenangriffe gewannen Boden.

Bei Korosten und an der Beresina stiessen unsere Truppen trotz zähen feindlichen Widerstandes weiter vor. Dabei wurden allein im Raum von Korosten 43 Sowjetpanzer und 42 Geschütze vernichtet.

Im Kampfraum von Witebsk verstärkten die Sowjets ihren Druck. Die schweren Abwehrkämpfe dauerten bei Tag und Nacht mit steigender Heftigkeit an. 80 Panzer und 39 Geschütze wurden zerstört.

Nordwestlich Nowel führten die Sowjets erfolglose Angriffe.

In den beiden letzten Tagen wurden an der Ostfront insgesamt 412 Sowjetpanzer abgeschossen.

Im Westabschnitt der süditalienischen Front wurden mehre-

re feindliche Stosstruppen abgewiesen. Unmittelbar an der Adriatischen Küste sind seit gestern starke britische Angriffe im Gange. Sie brachen unter hohen Verlusten für den Feind vor unseren Stellungen zusammen.

Im Mittelmeergebiet wurden gestern in Luftkämpfen und durch Flakabwehr sowie durch deutsche leichte Seestreitkräfte und Marinellak 18 feindliche Flugzeuge, darunter 8 viermotorige Bomber vernichtet. 1 deutsches Jagdflugzeug ging verloren.

Feindliche Bomberverbände führten bei Tage erneut einen schweren Terrorangriff gegen Wohnviertel der Stadt Bremen. In schweren Luftkämpfen und durch Flakartillerie wurden mindestens 45 feindliche Flugzeuge abgeschossen.

In den Abendstunden des gestrigen Tages griffen starke britische Fliegerkräfte das Rhein-Main-Gebiet an. Durch Abwurf von Spreng- und Brandbomben entstanden schwere Schäden in Wohngebieten, vor allem in Frankfurt a. M., Offenbach und Mannheim. Luftverteidigungskräfte schossen bei diesen Angriffen 49 viermotorige Bomber ab. 4 weitere Flugzeuge verlor der Feind über den besetzten Westgebieten. Damit wurden am 20. und in der Nacht zum 21. Dezember nach bisher vorliegenden noch unvollständigen Meldungen 98 feindliche Flugzeuge, davon mindestens 89 viermotorige Bomber abgeschossen.

Deutsche Flugzeuge bombardierten in der Nacht zum 21. Dezember Ziele in Gebiet der Themse-Mündung.

412 sovjet. oklepnikov uničenih v dveh dneh

Izjalovljeni sovjetski prodorni poskusi pri Nikopolju in Dnjepropetrowsku - Neuspehi Sovjetov pri Kirovem gradu Nemški sunek pri Korostenu - Močni britanski napadi ob južnoitalijanski jadranski obali - 98 terorističnih letal sestreljenih

Führerjev glavni stan, 21. dec. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Pri Nikopoljskem mostišču in jugozahodno od Dnjepropetrowska so se v dvodnevnih trdih bojih izjalovili vsi sovjetski prodorni poskusi. Sovražnik je utrpel znova zelo visoke človeške in stvarne izgube.

Jugovzhodno od Kirovega grada so bili po sprememb polnih bojih prestraženi z močnimi silami izvedeni sovjetski napadi, sovražnikove bojne skupine, ki jim je uspelo prodreti, pa so bile razbite ali uničene.

Severno od Kirovega grada in južno od Čerkasov so sovjetski krajevni sunki ostali brez uspehov. Lastni protinapadi so dovedli do ozemeljskih pridobitev.

Pri Korostenu in ob Berezi ni so naše čete vkljub sovražnemu odporu še nadalje napredovale. Pri tem je bilo samo v bližini Korostena uničenih 43 sovjetskih oklepnikov ter 42 topov.

Na bojišču pri Vitebsku so Sovjeti ojačili svoj pritisk. Podnevi in ponoči se nadaljujejo teški obrambni boji, katerih silovitost vedno bolj narasča. 80 oklepnikov ter 39 topov je bilo dosedaj uničenih.

Severozahodno od Nevlja so izvedli Sovjeti brezuspešne napade.

V obeh zadnjih dneh je bilo na vzhodnem bojišču sestreljenih 412 sovjetskih oklepnikov.

Na vzhodnem odseku južnoitalijanskega bojišča je bilo zavrženih več sovražnih udarnih sku-

pin. Tik ob jadranski obali se od večerj nadaljujejo močni britanski napadi. Z velikimi izgubami za sovražnika so se zrušili pred našimi postojankami.

V Sredozemlju je bilo večerj v letalskih bojih, od protiletalske obrambe ter od nemških lahkih mornariških enot in mornariškega protiletalskega topništva zbitih 18 sovražnih letal, med katerimi je bilo 8 štirimotornih bombnikov. Eno nemško lovsko letalo je bilo izgnubljeno.

Sovražne bombniške jate so izvedle podnevi nov težak terorističen napad na stanovanjske predele mesta Bremen. V težkih letalskih bojih in pa vsled protiletalskega topništva je bilo sestreljenih najmanj 45 sovražnih letal.

V večernih urah večeršnjega dne so napadle močne britanske letalske sile rensko-mensko področje. Vsled odvrženih razstrelilnih in zažigalnih bomb so nastale težke škode v stanovanjskih predelih, zlasti v Frankfurtu ob Meni, Offenbachu in Mannheimu. Sile protiletalske obrambe so sestrelile pri teh napadih 49 štirimotornih bombnikov. Štiri nadaljnja letala je zgubil sovražnik nad zasedenimi zahodnimi ozemlji. S tem je bilo 20. in v noči na 21. december po dosedanjih nepopolnih podatkih sestreljenih 98 sovražnih letal, od tega najmanj 89 štirimotornih bombnikov.

V noči na 21. december so bombardirala nemška letala cilje na področju Temzinga ustja.

Težke ameriške izgube v Italiji

Stockholm, 21. dec. DNB. Švedski listi poudarjajo, da so bile ameriške izgube v Italiji zelo velike. Tako je od neke ameriške čete, ki je štela 100 mož, ostalo le 24 mož.

Zavezniki so v vsej Italiji ustvarili pravo zmešnjavo. Tudi tukaj morajo računati s psihološkimi posledicami razrušitev in bede, ki je bila ustvarjena v Italiji. Slika, ki jo nudi to počasno osvajanje Italije, bo kaj malo vplivala na druge evropske narode, da bi z veseljem pozdravili poseg Angloamerikancev.

Nemški bombniki nad Londonom

Berlin, 20. dec. DNB. Mednarodni poročevalni urad javlja: V noči na 20. december in v zgodnjih jutranjih urah ponedeljka so napadla nemška bojna letala pri dobrem razgledu vojaške in vojno-gospodarske važne posamezne cilje na ozemlju mesta Londona s težkimi bombami. Čeprav so Britanci vlekli za vse registre svoje obrambe in čeprav so skušali ščititi cilje napada z močnim protiletalskim topniškim ognjem in z zapornimi baloni, kakor tudi z uporabo številnih nočnih lovcov, je napad nemških bojnih letal dosegel popoln uspeh. Cilji so bili bombardirani z velikim učinkom, številni požari in prostrana uničenja so bila opažena. Nemški oddelek se je vrnil polnoštevilen brez izgub kakršnega koli stroja na svoje oporišče.

Giraud brez moči

Pariz, 21. dec. DNB. Pred kratkim je bil v Francoski Severni Afriki na zahtev komunistov aretiran od De Gaullea bivši francoski ministrski predsednik Flandin. Sedaj pa javlja Reuter, da je De Gaulle prav tako zaprl bivšega alžirskega generalnega guvernerja Peyrounta in bivšega dakarskega generalnega guvernerja Boissona, ki se je v novembru 1942 pridružil Giraudu.

Novi aretaciji dveh najožjih sodelavcev Girauda dokazujejo, da je Giraud danes brez moči napram De Gaulleu in komunistom in da mora brez vsakega ugovora sprejeti te aretacije.

Rop otrok v južni Italiji

Rim, 21. dec. DNB. V okviru moskovske akcije za odgon južno-italijanskih otrok v Sovjetsko zvezo je bil sedaj sestavljen prvi transport otrok. Številni otroci so že prispeli v sirakusko luko, od koder bodo prepelani v Sovjetsko zvezo. — Kakor poroča rimski radio, vlada velik obup med ženami južno-italijanskih delavcev, ki so morale najprej doživeti odgon svojih mož v prekomorske dežele in katerim so sedaj tudi njih otroci s surovo silo iztrgani, da jih verjetno nikoli več ne bodo videle. Nepozabljena pa bo ostala sokrivda Angloamerikancev pri tem barbarstvu.

Srbski odpor proti generalu Wilsonu

Beograd, 21. dec. DNB. K pozivu angleškega vrhovnega poveljnika za Blizni vzhod generala Wilsona, naslovljenemu srbskemu narodu, piše srbski ministrski predsednik Nedić v listu »Novo Vreme« med drugim:

»Če Vam, gospod general Wilson, Vaša čast ne brani, da stojite v isti vrsti z nekim Josipom Titom in njegovimi rdečimi tolovaji, za nas Srbe ni tem, čeprav smo tudi tako majhen in skromen narod, nobenega prostora. V vsakem primeru pa se bo Churchill, Vas in Vaše države držala večna sramota, ker ste se tako nesramno zadržali do tistih, katerih državo ste uničili in katerih narod ste za angleški račun zdesetkali. Takšno zahvalo je lahko pričakoval srbski narod samo od Angležev, ki imajo popolnoma posebne nazore o morali in narodni časti.«

Kratka poročila

Sofija, DNB. V nedeljo je v Skoplju regent princ Ciril svečano otvoril novo vseučilišče »Cara Borisa III. Zedinitelja«. Prosvetni minister, pravosodni minister, rektor Sofijske univerze in druge odlične bolgarske osebnosti so prisostvovali tej začetni svečanosti.

Zeneva, DNB. Iz oporoke Edsela Forda, edinega sina Henryja Forda, ki je umrl maja, je razvidno, da znaša njegova zapuščina 66 milijonov dolarjev. Davek na dediščino znaša okoli 12.000.000 dolarjev.

Zeneva, DNB. Bolivijski državni udar je izval v Washingtonu veliko pozornost in presenečenje. Uradni krogi so rezervirani in ne dajo še nikakega komentarja. Tako tudi Cordell Hull ni hotel odgovoriti na tozadnje vprašanja poročevalca. Zasebni tajnik Roosevelta je izjavil, da lahko zavzame stališče zgolj zunanje ministrstvo.

Vichy, DNB. Ob odhodu iz nadškofjske palače, je bil nacionalni svetnik abbe Sorel na poti domov ustreljen od neznanega zločinca. Abbe se je zgrudil mrtev, zločinca pa je zbežal na kolesu.

Bern, DNB. »Times« poroča o poročilu o preskrbi civilnega prebivalstva v Italiji, zasedeni od Angloamerikancev in priznava: »Ena najtežjih nalog Angot-a bo oprečiti v zimi lakoto.«

Položaj v jugovzhodni Evropi

Berlin, 21. dec. DNB. Mednarodni poročevalski urad poroča o položaju v jugovzhodni Evropi:

Kakor javlja današnje vojno poročilo, so nemške specialne formacije utegnile v težkem in nepreglednem gozdnem ozemlju vzhodna Bosne pravkar uspešno začasnó končati večje očiščevalne nastope proti močno oboroženim komunističnim tolpom. Potem ko Titu ni uspelo obdržati se na vzhodnojadranski obali, čeprav se je zamogel tam brez boja postaviti skoraj vsojega orožja II. italijanske armade, je svojim tolpom zapovedal, da se skozi Bosno prebijajo na staro srbsko ozemlje in od tu nadaljujejo s sabotažami proti prometnim zvezam nemških jugovzhodnih armad. V tej smeri ga je po vsem videzu podpiralo odposlanstvo angleških vojaskih svetovalec, ki je prešlo k njemu s tabora četnikov in to potem, ko je moral London pod Stalino-

vim pritiskom ukiniti dosedanje podpiranje Mihajloviča. Namero boljševiških tolpa pa je nemško poveljstvo pravočasno spoznalo ter tako utegnulo zbrati in poslati v boj več očiščevalnih oddelkov. S koncentričnim napredovanjem je bil obroč okoli banditov vedno bolj zožen ter so bili v zadnjih dneh končno prisiljeni, da so na posameznih koščkih točkah tega obkoljevalnega obroča položili orožje. Dosedaj je bilo nad 8000 mrtvih in okoli 5000 ujetih tolovajev. Ker se pa očiščevalni nastopi nadaljujejo, se mora računati z nadaljnjim zvišanjem števila ujetnikov in plena. Le zelo razredčeni deli ostankov posameznih tolovajskih skupin so se utegnili skozi nepretrdno gorsko in gozdno ozemlje odlegniti obkolitvi. Ti sedaj beže proti zahodu, iz česar se lahko sklepa, da so spoznali za neizvedljivo svojo namero, prodreti v Srbijo.

Nedić obračunal s Titom in njegovimi zavezniki

Beograd, 20. decembra. T. Srbski ministrski predsednik Nedić je imel v ponedeljek zvečer govor po radiju, v katerem je izjavil naslednje: Tito je danes ljubljene Moskve in Londona. Oni tekmujejo, kdo bi se mu bolje približeval. London kriči na čelu. Kot je bil nekoč Draža Mihajlović preko noči imenovan za brigadnega, divizijskega in armadnega generala, za šefa generalnega štaba, za vojnega ministra in za vrhovnega poveljnika jugoslovanske vojske, tako je postal tudi mladi Hrvat Josip Broz Tito preko noči general, maršal, komisar za nacionalno obrambo in vrhovni poveljnik boljševiških vojsk v Jugoslaviji. Angležem še ni preteklo dovolj srbske krvi: v letu 1941 so nas prevarali in nas potegnili v vojno »kot svoje zaveznike« in nam pri tem obljubljali zlate gradove. Pustili so pa nas na cedilo, tako da smo se morali sami boriti z močno nemško državo. Takrat smo izgubili državo, svobodo in kralja.

Leta 1942 so si izmislili »jugoslovansko vojno v domovini«. Draža Mihajlović so postavili za vrhovnega poveljnika čet v Jugoslaviji, ki so v borbi proti Nemcem.

1943: Še vedno je Draža Mihajlović ljubljeneec Londona. On je vse: vojni minister, šef generalnega štaba in tudi vrhovni poveljnik, toda samo toliko časa, dokler poziva k upor. Ko ni več mogel dati, je bil likvidiran in prevaran. Njegova naloga je bila dovršena. Sedaj ne rabijo več ne jugoslovanskega kralja, ne jugoslovanske vlade, ki jo preganjajo, in ne več Draže. Tito je danes njim vse. Tito deli dežele in mesta, imenuje vlado in ministre in vzpostavi ustavo, v kateri ni omenjen niti kralj niti monarhija.

So ljudje, tako je nadaljeval Nedić, katerim ne smemo verjeti. Če govorijo, lažejo, in če molčijo, mislijo, kako bi lagali. So narodi, ki so tako perfidni, da se njihovi besedi ne more dati niti enega peniga, kajti oni so lažnivci in goljufi. To so bili Angleži vedno, so še in bodo to tudi ostali.

Kako je Stalin ugnal Roosevelta

Berlin, 20. dec. DNB. Na Wilhelmstrasse opozarjajo na Rooseveltove izjave, ki jih je dal po svoji vrnitvi iz Teherana časnikaem Druženih držav. V zvezi s tem polagajo posebno pozornost na Rooseveltove besede, po katerih ga je Stalin pregovoril, da je prebival v sovjetskem poslaništvu v Teheranu, samo na ta način, češ da se boji atentata na Roosevelta in ostale državnike. Roosevelt je rekel, da mu je Stalin razjasnil, da je v Iranu, in posebno v Teheranu, na stotine nemških vojunov. V zvezi s tem pripominjajo na Wilhelmstrasse, da se ta Stalinova pripovedovanja dajo razumeti, če se jih primerja z nekim starejšim člankom v časopisu »American Mercury«. V tem članku se poudarja, da pričakujejo Iranci, ki vzdihujejo pod jarmom Anglije in Sovjetske unije, od USA podpore in rešitve. Stalin je hotel najbrže preprečiti, da bi Roosevelt prišel v stik z Iranci in da bi mu ti poročali, kako postopajo Angleži in Sovjeti z Iranom. V sovjetskem poslaništvu so bili taki obiski nemogoči, kajti obiskovalci poslaništva brez dvoma ne bi zapuščali več živi.

Revolucija v Boliviji

Buenos Aires, 21. dec. T. V ponedeljek jutraj je zbudil prebivalstvo glavnega bolivijskega mesta strojnični ogenj. Narodnorevolucionarna stranka, podprta od mladih častnikov in letalstva, se je uprla vladi, aretirala generala Penjaranda in njegove sodelavce ter jih zaprla. Po štiriurnem boju z vladi zvestim polkom so bila vsa važna poslopja zasedena.

Število mrtvih še ni znano, vendar je po vsem videzu nizko. Uporniške čete patrolirajo po cestah, trgovine in uradi o ostali zaprti. Po naredbi nove vlade niso izšli časopisi. V notranjosti dežele se je vojska takoj priključila revolucionarjem.

Madrid, 20. dec. T. V prestolnici Bolivije, v La Paz, je izbruhnila, kot ravnokar poročajo, revolucija. Pod vodstvom majorja Taborga in s pomočjo nacionalno-revolucionarne stranke se je posreželo upornikom ujeti predsednika Penaranda, vojnega ministra Candija, notranjega ministra Zilvetija, kakor tudi šefa generalnega štaba Ichazo. Kot pravi poročilo nadalje, naj bi prevzel bolivijski nacionalist Paz Estensoro začasno vlado. Še decembra 1942 je izbruhnila generalna stavka rudarjev v rudnikih pri Cataviji. Ta upor pa je vlada s pomočjo vojske zadušila, kar je še poostrolo položaj. Posebno bolivijski nacionalisti so se energično protivili tem ukrepom in so zahtevali, da postanejo pogoji življenja in dela v rudnikih vredni človeka. Navzlic temu pa v tem času niso bili podzveti nikaki ukrepi za izboljšanje. Ostalo je samo pri obljubah. Istočasno pa se je posebno v krogih bolivijskih častnikov uveljavila ostra reakcija proti vedno močnejši odvisnosti Bolivije od Severne Amerike. V tem smislu je razumeti tudi zadnje potovanje državnega predsednika Penaranda v Washington, ki je imelo za posledico, da je Bolivija uradno napovedala vojno silam osi. Na osnovi te vojne napovedi je vlada Penaranda izdala nadaljnje drakonske dekrete.

Državni Puč v La Paz, je potekel brez kakršnega koli prelivanja krvi. — Vlada je po poročilih iz Bolivije čvrsto v rokah poslanca Estensora. Podrobno

Nova bolivijska vlada zaprisežena

Buenos Aires, 21. decembra. T. Nova bolivijska vlada je bila že v ponedeljek popoldne zaprisežena. Po zaprisegi je novi državni poglavar major Villaroel objavil prve vladne ukrepe. Objavil je, da je bil ukinjen dekret, ki ga je nedavno izdal general Penaranda za zaščito države. Ustava bo ponovno dobila polno veljavo. Za ohranitev javnega reda so bila začasno prepovedana vsa politična zborovanja.

Bolivijski politiki beže v inozemstvo

Madrid, 21. dec. DNB. Nova vlada je objavila, da je bil strmoglavljen predsednik Penjaranda spravljen »na varnost«. Iz Chochabambe javljajo, da se nahaja med zaprtimi politiki tudi bivši državni predsednik Quintanilla. Veliko število bivših politikov pa je zbežalo v inozemstvo. Tako je prispel v žilsko mesto Antofagasta poseben vlak z begunci.

Iz La Paza javljajo, da so se številni politiki strmoglavljenega režima Penjarande zatekli v poslopja inozemskih zastopstev. Kakor javljajo, je med njimi tudi dosedanj bolivijski zunanji minister Carlos Selinas Amayo.

Španska politika stremi za mirom

Madrid, 20. dec. DNB. Španski zunanji minister Jordana je izjavil v nekem intervjuu, ki ga je dovolil ameriškemu časnikaerju Taylorju, da je velik cilj španske politike trajen mir na svetu. Trajen mir pa je možen samo takrat, če ostanejo pravice malih in najmanjših narodov polno očuvane. Položaj nevojuskojčev se države more imeti zelo globok pomen in veliko pomoči k mirovni politiki v vojni. To

je primer Španije sedaj. Jordana je označil med drugim iberški blok kot uporabno orodje mirovne politike in podčrtal posebno špansko prizadevanje za neodvisnost. Zunanji minister je svaril poleg tega pred tem, da bi se pustili vplivati pri presoji položaja po tendenciozni propagandi španskih emigrantov, ker bi to lahko vodilo k težkim zmotam.

Madrid, DNB. Novi bolivijski zunanji minister Jose Tanayno je izjavil, da ne bo zaradi prevrata izpremenjena bolivijska zunanja politika. Tudi nova državni poglavar major Villaroel je dejal v razgovoru s člani ameriške vojske misije, da se zunanja politika nove bolivijske vlade ne bo izpremenila.

Izredni božični prispevki drž. uslužbencem

Izredni decembrski prispevek za državne uslužbence

Na osnovi čl. 1 naredbe Obersten Komissars in der Operationszone Adriatisches Küstenland z dne 20. sept. 1943, št. 4, o upravljanju Ljubljanske pokrajine in posebnega pooblastila Obersten Komissars z dne 13. decembra 1943, G. Z. I 1-456/43 je šef Pokrajinske uprave v Ljubljani g. prezident div. gen. Leon Rupnik odredil sledeče:

Čl. 1. Da se v decembru 1943 izplača enkratni izredni prispevek:

I. Po L. 1000 in po L. 200 za vsakega rodbinskega člana:

vsem aktivnim uslužbencem pri državnih (pokrajinskih) oblastvih, uradih in zavodih, in sicer uradnikom, uradniškim pripravnikom, zvanikom, služiteljem, kontraktualnim uradnikom, dnevnikačjem, honorarnim uslužbencem z določeno mesečno nagrado ali dnevno mezo, vstevši uslužbenca izven čina in dnarje za umske posle, brez ozira na službeno dobo in na dejstvo, ali so plačani iz osebnih ali stvarnih kreditov.

II. Po L. 500 in po L. 100 za vsakega rodbinskega člana:

dninarjem in delavcem, ki opravljajo fizična dela in ki so že vsaj pol leta neprekinjeno v službi pri oblastvih, uradih in zavodih države (pokrajine).

III. Po L. 250 in po L. 50 za vsakega rodbinskega člana:

stalnim in pogodbenim železniškim delavcem, ki so že vsaj pol leta neprekinjeno v železniški službi.

IV. Po L. 500 in po L. 100 za vsakega rodbinskega člana:

a) osebnim upokojencem države (pokrajine), izjemši vojne invalide, vojne vdove in provizioniste železniške, poštne, monopolne uprave in slične; b) rodbinskim upokojencem države (pokrajine) in osebam, ki prejemajo milostne oskrbine, sirotnine, življenjske rente, podpore, priznanja in pomoči.

V. Po L. 250 in po L. 50 za vsakega rodbinskega člana:

vojnim invalidom, vojnim vdovam, provizionistom železniške, poštne, monopolne uprave in sličnih.

Člen 2. Če sta oba zakonca v javni službi ali oba upokojenca, pripada izredni prispevek samo enemu. Če je eden aktivni javni uslužbenec, drugi pa upokojenec, pripada prispevek onemu, ki je v aktivni službi.

Člen 3. Za rodbinske člane se smatrajo zakonita žena in zakonski mož ter pozakonjeni otroci, za katere uslužbenec oziroma upokojenec po veljavnih predpisih prejema rodbinsko draginsko doklado. — Izredni prispevek ne pripada ženi, ločeni od moža, ne glede na to, ali je pravda o ločitvi zakona uvedena ali ne. — Osebe, ki v smislu te odredbe nimajo pravic do izrednega prispevka za rodbinske člane, mora v izogib disciplinske odgovornosti in povračila neupravičeno prejete zneske takoj naznaniti pristojnemu nakazilnemu oblastvu razloge, ki izključujejo nakazilo navedenega prispevka.

Člen 4. Pod pogoji čl. 3 določeni prispevek po tej naredbi tudi uslužbenec, ki po splošnih predpisih ne prejema rodbinskih dokladov. Ti morajo v 8 dneh po objavi naredbe prijaviti oblastvu, ki jim izplačuje prejemke, rodbinske člane in predložiti potrebna dokazila, n. pr. rodbinsko knjižico, rodbinsko polo ali izpiske iz matičnih knjig.

Člen 5. Izredni prispevek se prizna uslužbencem, ki izpolnjujejo pogoje te naredbe na dan njenega uveljavljanja, t. j. na dan 18. decembra 1943. — Izredni prispevek se ne prizna onim, ki so odsotni iz službe iz razlogov čl. 7 naredbe z dne 14. novembra 1942, št. 210, Službeni list z dne 25. novembra 1942, št. 394/94.

Člen 6. Izredni prispevek je prost vseh davštin.

Gospod prezident Pokrajinske uprave div. general Rupnik je že v svojem nastopnem nagovoru dne 23. septembra 1943 izjavil, da ima ukaze za provizioniste odredbe za zvišanje prejemkov tistih uradnikov, katerih dohodki so nezadostni, da bo po povzemanju kmalu dokončno in pravično rešeno za vse. Ta napoved se je v kratki trimesečni dobi izpolnila v nepričakovani meri.

Ze s prezidentovo naredbo z dne 7. oktobra je bila vsem uradnikom in drugim uslužbencem z veljavnostjo od 1. septembra 1943 priznana časovna vojna doklada v polni izmeri 43% brez vseh omejitev, ki jih je nalagala prejšnja uprava, vsem nižjim skupinam pa je bil ta povisek priznan od 1. decembra 1941.

S poznejšo odredbo je bilo zopet odprto časovno napredovanje, t. j. priznavanje period. povikov, v poslednjem času pa je Oberster Komissar za operacijsko ozemlje Jadransko Primorje na predlog gospoda prezidenta zopet odobril napredovanje uslužbencev, ki je bilo zaprto že od aprila 1941.

Na predlog gospoda prezidenta je Oberster Komissar v načelu odobril tudi že splošno zvišanje prejemkov vseh akt. drž. nameščencev in upokojencev. Ker pa so za izvedbo tega povziranja potrebne še računsko-tehnične priprave, ki zahtevajo nekaj časa, je Oberster Komissar odobril predlog g. prezidenta, da se pred božičem izplača vsem aktivnim državnim uslužbencem in upokojencem enkratni izredni prispevek. Prejeli ga bodo vsi državni uslužbenec in upokojenci od najnižjega do najvišjega. Po gotovih skupinah je enak za vse, tako da prejme služitelj ali pisarniški uradnik prav toliko, kolikor dobijo vseučiliški profesorji ali najvišji predstojniki. Izredni prispevek dobi tudi delavec v državni službi, ki majo že vsaj nekaj stalnosti. Deležni so ga invalidi in najmanjši upokojenci. V znatni meri so upoštevane tudi družine. Lahko se računata, da bo te naklonitve deležno nad 15.000 uslužbencev in upokojencev z okrog 20.000 družinskih članov.

Omenjeno naj bo še, da je gospod prezident zboljšal tudi položaj družinam priprtnih in še interniranih uslužbencev.

V kratki trimesečni dobi se je torej nepričakovano mnogo doseglo za zboljšanje gmojnega položaja državnih uslužbencev. Njihov položaj seveda še vedno ni toliko ugoden, kakor bi bilo zaželjeno. To pa v sedanjih razmerah tudi ni mogoče, saj mora biti znano, da so državni dohodki v pokrajini zaradi razmer, v katerih živimo, skrajno nizki. Vsekakor pa je položaj javnih nameščencev boljši, kakor položaj vseh onih tisočev, ki so jim komunistične tolpe uničile vse in jih poglale z njihovih domov. Pomisliti bi bilo treba, kakšna usoda bi zadela preostle del uslužbencev in upokojencev, če bi prišli pod uporniško komando. Dejstvo je, da so jim v Novem mestu plačevali od 200 do 600 lir na mesec in še to samo po milosti.

Genjenim oglaševalcem!

Oglaze za božično številko »Slovenca« bomo sprejemali do petka do 9 dopoldne.

Za novoletno številko »Slovenca« pa do petka, 31. dec. do 10 dopoldne.

Pohitite z naročili novoletnih voščil!

Življenje na Reki teče redno dalje

Ljubljana-Reka, decembra. Ako potuješ na Reko, odidi iz Ljubljane z vlakom ob 12.40. Odhaja sicer še en vlak zjutraj, kmalu po 6, toda ta vlak v Sempetra nima zveze in moraš hočeš nočeš počakati opoldanskega vlaka iz Ljubljane. V Postojni čaka vlak skoraj dve uri in si moreš ogledati mesto ter — ako imaš srečo — še ujeti v kaki postojnski gnilini majhen prigrizek. Ze v Postojni opaziš, da so cene nižje, kakor v Ljubljani, le cigarete ne dobiš brez nakaznice. Z izjemo nekaterih lokalov, ki so sedaj prazni in kamor so zahajali prej italijanski uradniki, je potreba izključno slovenska. V Postojni dobiš tudi slovenske časopise, toda za Ljubljano to ne pride v poštev, ker so jih že brali v Ljubljani, prav radi pa po njih segajo kraševski kmetje.

Kar velja za Trst, velja v splošnem tudi za Reko. Od Sempetra na Krasu dalje občuti potnik, namenjen na Reko, takoj spremembo v temperaturo. Sonce posije kar toplo in če imaš srečo, tudi burje ne doživiš. Ilirska Bistrica se je v 23 letih od zadnje svetovne vojne dosti spremenila, polepšala, saj so bili tudi tu ljudje marljivi. Tudi ti kraji so v stavbenem oziru znatno napredovali. Ob progi vidiš bunkerje savojske vojske, toda prazne. Na vlak stopajo Kraševci s praznimi vrečami in košarami. Ti kraševci pripovedujejo, da so bile nekaj dni po njihovih krajih bitke s komunisti in posledica je bila med drugimi tudi ta, da so kraji ostali brez živih. Kraševci romajo na Reko, da bi za prvo silo nakupili nekaj koruze, zdroba,

krompirja in kaj podobnega. V vlaknu prevladuje še vedno slovenščina, bolj redko hrvaščina, italijanski pa govorijo pretežno železnikači, ki so od Postojne dalje sami Italijani, razni trgovski potniki in uradniki. Ne na vlak, in nikjer dalje, niti na Reki ne opaziš niti sledu kakšne jezikovne nestrpnosti. Vsakdo govori pač tako, kakor zna. Ako potrebuješ kako pojasnilo, italijanski železnikač rad razume tvojo italijanščino, sicer pa je v vlaknu vedno kdo, ki rad tolmači.

V Sempetru premenjaš vlak, kakati je treba kake četrt ure, potem je vlak hitro na Reki, kamor pride tik pred policijsko uro, ki je ob 9. Dobro je, da si prej preskrbiš prenočišče, sicer je z iskanjem težava. Drugi dan, ko imaš čas, že dobiš stanovanje v kakem hotelu ali skromnem prenočišču, toda cene niso nič nižje, raje znatno višje kakor v Ljubljani.

Prvi vtis na Reki dobi tujec, kakor da to mesto še ni v vojni, drugače pa je tako, kakor v Ljubljani. Govorica civilnega prebivalstva je še precej italijanska, toda sliši izredno mnogo hrvaščine in sorazmerno presenečljivo dosti tudi slovenščine. Slovenci so zlasti vsi prevozniki s Krasa, hrvaški pa govorijo zlasti okoliški kmetje, ki se vozijo na trg zelenjavo, drva in podobno ter tu nakupujejo razne potreščine. Ljudje so po večini snažni, a skromno oblečeni. Elegance je manj kakor v Ljubljani, razčepanega človeka pa po glavnih ulicah ne vidiš.

Na Reki izhaja samo en dnevnik »Vedetta d'Italia«, ki izhaja na dveh straneh in ki ti pove pač, kaj se je

Za pomoč našim najpotrebnejšim

Ljubljana, 21. decembra. Šef pokrajinske uprave divizijski general Leon Rupnik se je pred nedavnim obrnil s posebnim oklicem na slovenski narod, zlasti na Ljubljance, da se v dneh, ko se pripravljamo na praznik ljubezni, na Božič, spomnimo vseh svojih nesrečnih rojakov in jim bratsko lajšamo gorje ter jim s tem v njih oživimo občutek pripadnosti veliki slovenski družini, obenem pa pokažemo tudi svojo narodno zavednost in prispevamo po svojih močeh za skromno božično darilo svojim rojakom v nesreči.

Oklic generala Rupnika je našel v vsej javnosti velik odziv in vsa organizacija bo uspela, ker je poverjena ljudem, ki so zrasli iz naroda.

Da bi pa dolenski in notranjski begunci bili nekako povezani v neko skupnost in enotnost, so pred dvanajstimi dnevi ustanovili v Ljubljani posebno organizacijo, v kateri bodo našli zatočišče, zaslonbo in podporo vsi ljudje iz podeželja, ki so morali bežati pred komunističnimi nasilji in morili v naše središče.

Na pobudo vodilnih slovenskih županov ter nekaterih bivših narodnih poslancev so ustanovili poseben odbor, za njegovega predsednika pa bivšega narodnega poslance, sodelavca pokojnega Ev. Kreka, svetnika in dolenskega župnika Karla Škulja. V ta odbor so begunci iz posameznih občin z Notranjskega, Dolenskega in Bele Krajine določili svoje župane in druge ugledne ljudske delavce tako, da šteje ta širši odbor 30 oseb. V tem odboru so zastopane vse občine od Rakeka do Buharceve kakor tudi od Fare pri Kostelu do meje. Podpredsednik tega odbora sta župan iz St. Vidu pri Stični in predsednik Kmetijske zbornice gospod Pevec, šentjernejski župan Jordan, dobropoljski svetnik Mrkun, cerkljski župan Ponikvar Tone, staroškli župan Kršič in drugi.

Ta širši odbor je pred dnevi sprejel šef pokrajinske uprave prezident in divizijski general Rupnik Leon. Predsednik Škulj Karel je predložil gospo-

du prezidentu predloge za delo te pomembne organizacije ter zaprosil generala Rupnika za pokroviteljstvo nad vsem delom. Prezident divizijski general Rupnik je prošnjo z veseljem sprejel ter ji ugodil in prevzel pokroviteljstvo.

Ker so številni begunci bili dosedaj brez lokala, v katerem bi se lahko zbirali, pogovarjali, tolažili in iskali nasvetov, je odbor poskrbel stalen lokal v Akademskem kolegiju v Kolodvorski ulici. Ustanovil je tako imenovano Kmečko pisarno; v kateri dobe vsi begunci brezplačne informacije, obenem pa najdejo tu tudi potrebno razvedrilo in pouk.

Da bi bili begunci tudi duševno zaposleni, je ta odbor pričel z raznimi strokovnimi tečaji in predavanji. Dosedaj so bila tri predavanja, na katerih so govorili predsednik Škulj Karel, dr. Puš in dr. Basaj. Teh predavanj se je udeležilo vsakokrat okrog 800 ljudi, kar dovolj zgovorno priča, da je bila ustanovitev te pisarne nujno potrebna.

Odbor je ustanovil tudi knjižnico, ki se nahaja v kolegijski dvorani. Tu dobe begunci časopise in tudi druge knjige, da se malo razvedre.

Pisarna zaposluje sedaj redno šest oseb ki so na razpolago beguncem. Tajnik te pisarne je gospod Klun Ivan z Golega. Za Božič pripravlja odbor posebno prireditev v Františkanski dvorani. Begunci bodo v kratkem lahko dvignili tudi v tej pisarni posebne izkaznice, s katerimi se bodo lahko v slučaju potrebe izkazali pred oblastmi.

Zaradi številnih beguncev, ki se zatekajo v pisarno, so postali ti lokali skoraj prepolni.

Brez dvoma so številni begunci izredno hvaležni oblasti in šefu pokrajinske uprave divizijskemu generalu Rupniku, da je dovolil vse to delo, ki bo le podprlo obirno in širokopotezno delo pokrajinske uprave in njenega vodstva za pomoč našim trpinčnim beguncem. Vsi ti pa bodo hvaležni vsem, ki so jim pomagali v najtežjih časih.

Poleg teh še toliko in toliko drugih

Prispevki k čiščenju v naši javni upravi

Dobili smo na vpogled seznam nekaterih članov Vrhovnega plenuma osvobodilne fronte, ki so bili prej državni uslužbenec in so zdaj s svojim banditskim nastopom to službo izgubili in bili odpušteni. Ti so:

1. Jeras Josip, profesor, se odpušča iz službe; 2. Kimovec Franc, učitelj, je bil svoj čas učitelj pomožnega oddelka v Trbovljah. v Ljubljani pokrajini ni služil. Odpuščen; 3. Jerman Franc, gledališki igralec, se odpušča iz službe; 4. dr. Kržišnik Franc, sodnik upravnega sodišča, je odpuščen; 5. Lubej Franc, učitelj, odpuščen; 6. 30. avgusta 1942; 6. dr. Lunaček Pavel, zdravnik bolnišnice za ženske bolezni, odpuščen 8. jan. 1943; 7. dr. Novak Franc, zdravnik zavoda za novotvorbe, je bil odpuščen 21. jul. 1942; 8. dr. Obratun Rudolf, zdravnik v splošni bolnišnici, odpuščen 3. jun. 1942; 9. Polič Zoran, drž. pravobranilec, je bil odpuščen 12. jan. 1943; 10. Rupena Mara, učiteljica, ni v službi; 11. Rupena Zora, učiteljica, ni v službi; 12. Rus Jože, sodnik, odpuščen z dne 30. marca 1942; 13. inž. Serbec Dušan, univerzitetni profesor, odvzeta pokojnina; 14. Stritar Bogdana, članica opere, se odpušča iz službe; 15. Sentjura Lidija, profesorica, ni bila nikjer v šolski službi; 16. Tomšič Mira, profesorica, ni bila v šolski službi; 17. Trboič Stefan, učitelj, je od 19. oktobra 1942 suspendiran ter je sedaj odpuščen; 18. Thurnher Edmund, učitelj v Višnji gori, je bil z dne 31. maja 1942 odpuščen; 19. Vidmar Josip, dramaturg, odpuščen z dne 8. maja 1942; 20. dr. Viher Josip profesor, ni bil nikjer v šolski službi.

Dalje se ugotavlja, da so bili odpušteni iz službe zaradi sodelovanja pri upornikih:

21. Jerman Ivan, dramski igralec in ekonom; 22. Simoniti Rado, vodja zbora; 23. Stare Ema, dramska igralka; 24. Po-

tokar Alojzij, dramski igralec; 25. Presestnik Franc, dramski igralec; 26. Kristančič Marjan, operni pevec; 27. Simčič Vladoša, dramska igralka; 28. Tiran Jože, dramski igralec; 29. Gale Jože, dramski igralec.

Državni uslužbenec, ki so bili odpušteni iz službe zaradi sodelovanja pri upornikih:

30. Koebek Edvard, profesor, je bil odpuščen z dne 5. marca 1942; 31. Zemljak Josip, suplent na trgovski akademiji, se odpušča iz službe; 32. dr. Magajna Bogomir, zdravnik v umobolnici, se odpušča iz službe; 33. dr. Breclj Bogdan, zdravnik splošne bolnišnice, je bil odpuščen 12. julija 1943; 34. inž. Kodrič-Rojce Draga, je bila odpuščena z dne 22. sept. 1943.

To so nekatera imena plenuma osvobodilne fronte, ki so bili odpušteni iz državnih služb zaradi svoje pripadnosti komunistom.

Podobne razmere vladajo pri razdeljevanju živilskih nakaznic. Uslužbenici Preveda so namreč dobili dolžnost, da morajo točno ugotoviti pri razdeljevanju živilskih nakaznic, ali so vse osebe na spisku še doma, ali pa so se neznano kam (to je h komunistom) odstranile. Ta ukrep se je pa končal čudno klavrno. Ko je raznašalec ali raznašalka prišel na stanovanje, je po navadi že kar v naprej ugotovil: »Saj vas je še vseh pet, kar tukaj podpisite ali: »Saj ste še vsi trije,« itd. Tako so bili ljudje, kateri so imeli sicer resničen namen po pravici povedati, da so njihovi svoji odšli med komuniste, že kar v naprej pomirjeni in jim resnice ni bilo treba povedati. Ostal je samo še strah za naslednji mesec, a v tem mesecu je sledil enak postopek, čeprav so nekateri stanovaleci namenoma vprašali raznašalca ali raznašalko, ali morajo javiti odsotne. Tako se je zgodilo, da se danes, po štirih mesecih ko-

Nevarnost komunizma

(Pastirsko pismo ljubljanskega škofa.)

Komunizem je brezbožen že po svoji temeljni ideji ali zamisli, ki je materializem, to je naziranje, da obstoji samo snov, ni pa duha in nič duhovnega. Iz te svoje osnovne misli komunisti taji Boga, neumrjočo dušo, večno življenje po telesni smrti in odgovornost pred večnim Sodnikom, ki ga po njegovem nauku ni. Zaradi tega ne priznava božjih zapovedi in se jim ne pokori. Za komunisto obstoji le to bedno mialjivo življenje na zemlji, tu si skuša ustvariti raj, po smrti ga zanj ne bo. Četudi so doslej vsi poizkusi, napraviti na zemlji raj, klavрно spodleteli in morajo spodleteti, ker brez Boga raja ne more biti, vendar komunisti trdovratno trdi, da bo na zemlji raj, kadar bo s svojimi načrti popolnoma zmagal, a prav gotovo bo tedaj na zemlji nastal pravi pekel. Ker komunisti svojih načrtov ne more izvesti, dokler ljudje še verujejo v Boga in se zavedajo odgovornosti pred Bogom za svoja dejanja, zaradi tega vero in Cerkev preganja in jo skuša z vsemi sredstvi uničiti; vero imenuje opij za ljudstvo. Opij je sladak strup, ki človeka omami in ga zabljuje v sladke sanje, a mu jemlje moči in veselje za delo, tako, pravi komunist, vera napolnjuje človeka z upanjem na lepše življenje po smrti in hromi njegovo delavnost, s katero bi si mogel že tu na zemlji ustvariti to, kar pričakuje v večnosti. Tako trdi komunist, pa čeprav zgodovina in vsakdanja izkušnja prav narobe uči, da namreč vera v Boga in upanje na večnost človeka usposobi za največje žrtve in za junaško zvestobo v izpolnjevanju obče človeških in posebnih poklicnih dolžnosti.

Komunizem je brezbožen v svojem delovanju. Kjer koli so komunisti mogli urediti družbo po svoji zamisli — najbolj sodobno in temeljito so to storili v sovjetski Rusiji — povsod so zavrgli vse temelje, ki jih je Bog postavil za pravilno, pravično in srečno ureditev človeške družbe. Naj kratko omenim samo nekaj primerov.

Osnovna edinica človeške družbe, države in naroda je družina, kateri je Bog posvetil posebno pozornost. Postavil jo je na najtrdnjši temelj četrtje božje zapovedi, odprl ji v zakramentu svetega zakona neusahljive studence svoje posebne nadnaravne pomoči v bogatih dejanskih milostih in ji dal neminljiv vzor v nazarečni družini, v kateri je živel učlovečeni Sin božji, Jezus Kristus. Kako svetlo in sveto je življenje v družini po božji zamisli!

(Dalle.)

munističnega banditstva, mnogi prejema jo po dve ali celo tri živilske nakaznice za one, ki so šli ropat kmečke domove in morit naše najboljše ljudi. Nekateri prejema jo celo že nad leto dni živilske nakaznice za take pobegle komuniste. Računa se, da se vsak mesec porazdeli okrog 3000 živilskih nakaznic pobeglim komunistom. Vemo za primer, ko so iz ene družine šli vsi med komuniste v hribe, tako da je ostala ena sama ooba, ki prejema štiri osebne izkaznice, in ker ne more vsega materiala porabiti, si je kupila psa, da se z njim zabava in ga redi. Še niti prodajati ji ni treba živil, ker kot terenski delavec dobi dovolj denarja in podpor od »Rdeče pomoči«.

Zato javnost upravičeno pozdravlja vsak ukrep, ki ima ta namen, da onemogoči hinavsko in podlo komunistično izgravanje z državnimi službami, s plačami in z živilskimi nakaznicami.

Največje veselje ob jaslicah

bo mladim in starim
napravil lepi roman z 200 slikami
»IVANHOE«

Dobite ga v vseh knjigarnah,
pa tudi v uredništvu »Slovenca«.

petru. To pa ni prijetno, ždeti v čakalnici ali pa v vlaknu. Vlak, ki odhaja iz Sempetra proti Ljubljani, je seveda redno nabito poln, tako potnikov, kakor vreč in košar.

Gospodarstvo

Dobički ameriške oboroževalne industrije. Zeneva, 20. dec. Iz New Yorka nam sporočajo: Gospodarsko ministrstvo Združenih držav je izjavilo, da se je dobiček ameriškega gospodarstva — predvsem oborožitvene industrije — v letošnjem letu dvignil na rekordno višino. Dobiček znaša približno 22 do 23 milijard dolarjev. Dobiček prvih devetih mesecev znaša 11 odstotkov več kakor v istem času leta 1942.

Gospodarski položaj v Grčiji. Ate-ne, 14. dec. V Grčiji je nastopilo — slično kakor pred letom dni — močno gospodarsko vznemirjenje, katerega so se polastili predvsem spekulanti ter dvignili jako visoko ceno živilom. Ker pa so nemške nadzorstvene oblasti hitro in energično posegle v dogodke, ter z oskrbo prebivalstva omejile povpraševanje, je bila doba vznemirjenja in visokih cen takoj odstranjena. Cena zlata je tekom nekaj dni padla za polovico, in tudi v ostalem prostem trgovanju so se cene stabilizirale in znižale. Ta uspeh so dosegle nemške oblasti na ta način, da so uvedle metode, ki odgovarjajo značaju Grčije. Vsekakor pa je preskrbljeno, da se slične stvari ne bodo dogajale in da bo Grčija preskrbljena.

Dijaki berite Svet in si širite svoje duhovno obzrcje!

